30 Μαρτίου 1822

Η σφαγή της Χίου

Από τα πρώτα νησιά που ελευθερώθηκαν το 1821, ήταν και η Σάμος. Ήρωας της εκεί επανάστασης, ο Λυκούργος Λογοθέτης που βοηθήθηκε από τον ελληνικό στόλο. Γειτονικό νησί, η Χίος εξακολουθούσε να βρίσκεται σκλαβωμένη, αν και τα Μαστιχοχώρια της εξασφάλιζαν καλή μεταχείριση. Χιώτες πατριώτες πήγαν στη Σάμο και ζήτησαν από τον Λογοθέτη να τους βοηθήσει να ξεσηκωθούν. Εκείνος έγραψε στον Δημήτριο Υψηλάντη, μελλοντικό πρόεδρο του Βουλευτικού, ζητώντας την άδειά του. Ο Υψηλάντης του έγραψε, στις 21 Δεκεμβρίου, πως η εποχή δεν ήταν κατάλληλη. Του σύστησε να περιμένει. Με γράμμα του, στις 20 Ιανουαρίου, ο Λογοθέτης απάντησε ότι συμφωνούσε. Όμως, οι Χιώτες πίεζαν. Νέα αντιπροσωπεία τους έφτασε στη Σάμο. Δήλωσαν πως δεν μπορούσαν να περιμένουν άλλο, πως η επιτυχία του ξεσηκωμού στη Σάμο εγγυούταν και για τη Χίο και πως ο Βεχίτ πασάς φορολογούσε άγρια τα Μαστιχοχώρια. Ο Λογοθέτης υποσχέθηκε να βοηθήσει.

Στις 10 Μαρτίου 1822, χωρίς να ειδοποιηθούν η επαναστατική κυβέρνηση και τα νησιά που διέθεταν στόλο, σαλπάρανε από τη Σάμο οχτώ μπρίκια και δέκα σακολέβες. Έπιασαν στην Αγία Ελένη της Χίου την άλλη μέρα. Στο νησί βγήκαν 2.500 οπλισμένοι, κήρυξαν την επανάσταση κι αιφνιδίασαν τους Τούρκους που κλείστηκαν στο κάστρο.

Τα νέα μαθεύτηκαν και προκάλεσαν οργή στους Τούρκους και τρόμο στα ναυτικά νησιά. Έξι πλοία από τα Ψαρά έσπευσαν στη Χίο όπου επικρατούσε μεγάλος ενθουσιασμός. Όμως, στις 25 Μαρτίου, ο τουρκικός στόλος βγήκε από την Καλλίπολη και κατευθύνθηκε στη Χίο όπου οι Τούρκοι του κάστρου κρατούσαν ακόμη. Έφτασαν, στις 30 Μαρτίου 1822.

Προηγήθηκε σφοδρός κανονιοβολισμός. Ακολούθησε απόβαση 7.000 ανδρών. Άρχισε η μεγάλη σφαγή. Οι Τούρκοι έσφαζαν τέσσερις μέρες συνέχεια, ενώ νέες ενισχύσεις έφταναν στο νησί, ανεβάζοντας τους Τούρκους σε 15.000. Όσοι κατάφεραν να γλιτώσουν, πήραν τα

βουνά. Η επανάσταση πνίγηκε στο αίμα, οι Σαμιώτες έφυγαν και, στις 2 Απριλίου, Κυριακή του Πάσχα, τίποτα δεν κινιόταν στο ματωμένο νησί. Ο Τούρκος ναύαρχος εγγυήθηκε στους προξένους Αγγλίας, Αυστρίας και Γαλλίας ότι θα δώσει αμνηστία στους επιζώντες που θα γυρίσουν στα χωριά τους. Οι πρόξενοι έπεισαν το λαό να επιστρέψει. Τότε, ο Καρά Αλής έδωσε διαταγή ν' αφανιστούν όλοι οι χριστιανοί του νησού. Σφάχτηκαν 27.000 και 47.000 στάλθηκαν στα σκλαβοπάζαρα της Ανατολής. Από τους πάνω από 100.000 κατοίκους που είχε το νησί, έμειναν 2.000.

Η παρασπονδία και η ομαδική σφαγή τάραξαν την Ευρώπη, σήκωσαν θύελλα αντιδράσεων και γέμισαν οργή τους Έλληνες. Μεγάλοι ζωγράφοι εμπνεύστηκαν από το γεγονός κι ο Βίκτωρ Ουγκώ έγραψε περίφημο ποίημα. Την εκδίκηση, όμως, την πήρε ο Κωνσταντίνος Κανάρης, δυο μήνες αργότερα.

1806: Ο Ιωσήφ Βοναπάρτης, αδελφός του Ναπολέοντα, ανακηρύσσεται βασιλιάς της Νάπολη.

1814: Με τον Ναπολέοντα στην Έλβα, οι δυνάμεις του αντιγαλλικού συνασπισμού παρελαύνουν θριαμβευτικά στο υποταγμένο Παρίσι.

1856: Υπογράφεται η ειρήνη των Παρισίων, με την οποία λήγει ο Κριμαϊκός πόλεμος . Οι Αγγλογάλλοι εξασφαλίζουν την ακεραιότητα της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.

1863: Ο πρίγκιπας της Δανίας Γουλιέλμος Γλίξμπουργκ ανακηρύσσεται βασιλιάς της Ελλάδας με το όνομα Γεώργιος Α’.

1896: Πεθαίνει αυτοεξόριστος στη Γαλλία ο Χαρίλαος Τρικούπης, ο άνθρωπος που οδήγησε την Ελλάδα στον εικοστό αιώνα και υποχρέωσε το στέμμα να δεχθεί την «αρχή της δεδηλωμένης». Είχε γεννηθεί το 1832.

1944: Σοβιετική Ένωση και Ιαπωνία υπογράφουν συμφωνία οικονομικής συνεργασίας, παρά τον πόλεμο.

1945: Τα σοβιετικά στρατεύματα κυριεύουν το λιμάνι του Ντάνσινγκ (Γκντανσκ) στη Βαλτική.

1946: Παραμονή των εκλογών, από τις οποίες το ΚΚΕ απέχει, εκδηλώνεται επίθεση στον σταθμό χωροφυλακής στο Λιτόχωρο. Το χτύπημα θεωρείται η τυπική έναρξη του εμφύλιου πολέμου στην Ελλάδα.

1952: Εκτελείται ο Νίκος Μπελογιάννης, ο «άνθρωπος με το γαρύφαλλο».

1993: Η κυβέρνηση των Σκοπίων απορρίπτει την ονομασία «Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας» (FYROM), με την οποία θα μπορούσε να ενταχθεί στον ΟΗΕ.

`

1998: Αρχίζουν επίσημα οι διαπραγματεύσεις για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Από τις λοιπές χώρες που υπέβαλαν σχετική αίτηση, η διαδικασία ξεκίνησε για τις Πολωνία, Ουγγαρία, Τσεχία, Σλοβακία, Λιθουανία, Λετονία, Εσθονία, Σλοβενία, Μάλτα, Βουλγαρία και Ρουμανία.

2020: Πεθαίνει ο ήρωας της εθνικής αντίστασης και αγωνιστής της Αριστεράς, Μανώλης Γλέζος. Τη νύχτα 30 προς 31 Μαΐου 1941, μαζί με τον Απόστολο Σάντα, κατέβασε από τον ιστό στην Ακρόπολη τη σβάστικα. Είχε γεννηθεί στις 9 Σεπτεμβρίου του 1922.

Η 30ή Μαρτίου στον πολιτισμό

30 Μαρτίου 1746

Ο Φρανσίσκο Γκόγια

«Ο Βελάσκουεθ, ο Ρέμπραντ και η φύση είναι οι τρεις καλύτεροι ζωγράφοι όλων των εποχών» για τον Φρανσίσκο Χοσέ ντε Γκόγια υ Λουσιέντες. Γεννήθηκε στην Ισπανία στις 30 Μαρτίου 1746 και αναδείχτηκε σε ένα από τους μεγαλύτερους καλλιτέχνες, επηρεάζοντας σημαντικά τη ζωγραφική του 19ου και 20ού αιώνα. Μελέτησε στη Σαραγόσα, εκπαιδεύτηκε στη Νάπολη, σπούδασε στη Μαδρίτη και συνέχισε σπουδές στη Ρώμη. Στα 1771, ανέλαβε να ζωγραφίσει εκκλησιαστικά θέματα στη Σαραγόσα, όλα σε στιλ μπαρόκ και ροκοκό, επηρεασμένα από την τεχνοτροπία του Τζιοβάνι Μπατίστα Τιέπολο. Μετά, γνώρισε τη δουλειά του Ρέμπραντ και του Βελάσκουεθ και έμαθε από αυτήν. Στα 1780, εκλέχτηκε μέλος της Βασιλικής Ακαδημίας του Σαν Φερνάντο στη Μαδρίτη και στα 1785 έγινε αναπληρωτής διευθυντής ζωγραφικής της Ακαδημίας. Από το 1786, ήταν ο επίσημος ζωγράφος του βασιλιά Καρόλου Γ' αλλά και του διαδόχου του, Καρόλου Δ', που ανέβηκε στον θρόνο στα 1788. Στα 1792, έμεινε τελείως κουφός. Από τότε, η κρίση και η φαντασία κατέλαβαν μεγάλη θέση στα έργα του. Οι πίνακες «Γυμνή Μάγια» και «Ντυμένη Μάγια» (1800 και 1805) ανήκουν στα αριστουργήματά του. Η γαλλική εισβολή τον βρήκε στην ίδια θέση αλλά από την εποχή αυτή είναι η σειρά των χαρακτικών «Οι καταστροφές του πολέμου» (1810 – 1814), στα οποία παρουσιάζει τη φρίκη της ναπολεόντειας καταιγίδας. Και το έργο του «Η 3η Μαΐου 1808» (του 1814) έχει θέμα την ομαδική εκτέλεση αόπλων Ισπανών από τα γαλλικά στρατεύματα κατοχής.

Την αποχώρηση των Γάλλων ακολούθησε περίοδος καταστολής. Το 1820-23, κάλυψε τους τοίχους του σπιτιού του έξω από τη Μαδρίτη με τους «μαύρους πίνακες» που αποτελούν πλήρη άρνηση της λογικής. Στα 1824, ζήτησε να πάει στη Γαλλία για λόγους υγείας. Εγκαταστάθηκε στο Μπορντό. Πέθανε εκεί στις 16 Απριλίου 1828.

1842: Ο δρ Κρόφορντ Λονγκ πραγματοποιεί στο νοσοκομείο του Τζέφερσον, στη Γεωργία, την πρώτη εγχείριση με χρήση αναισθητικού.

1853: Γεννιέται ο Ολλανδός ζωγράφος Βίνσεντ Βαν Γκογκ, που άσκησε βαθιά επιρροή στους εξπρεσιονιστές. Το εκτυφλωτικό φως χαρακτηρίζει τους πίνακές του και καθρεφτίζεται στο αριστούργημά του «Οι ήλιοι» (ηλιοτρόπια). Αυτοκτόνησε στις 29 Ιουλίου 1890.

1867: Οι ΗΠΑ αγοράζουν την Αλάσκα από τη Ρωσία, πληρώνοντας 7.200.000 δολάρια. Αναλογούν σε δυο σεντς ανά εκτάριο.

1889: Ο Χαρίλαος Τρικούπης προτείνει τη ζεύξη Ρίου Αντιρρίου με γέφυρα. Χρειάστηκαν 115 χρόνια για να πραγματοποιηθεί, καθώς εγκαινιάστηκε στις 12 Αυγούστου 2004.

1941: Πρεμιέρα (στη Ν. Υόρκη) του έργου «Συμφωνία ντα ρέκβιεμ» του Μπέναζαμιν Μπρίτεν.

1987: Ο πίνακας του Βαν Γκονγκ «Οι ήλιοι» πουλιέται σε δημοπρασία στο Λονδίνο για 39,7 εκατ. δολάρια (περίπου 35 εκατομμύρια ευρώ).

1998: Η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία BMW ανακοινώνει ότι εξαγόρασε τη βρετανική Ρόλς Ρόις.

2013: Κλείνει το ιστορικό βιβλιοπωλείο της Εστίας. Είχε εγκαινιαστεί το 1885.